

Ligestilling

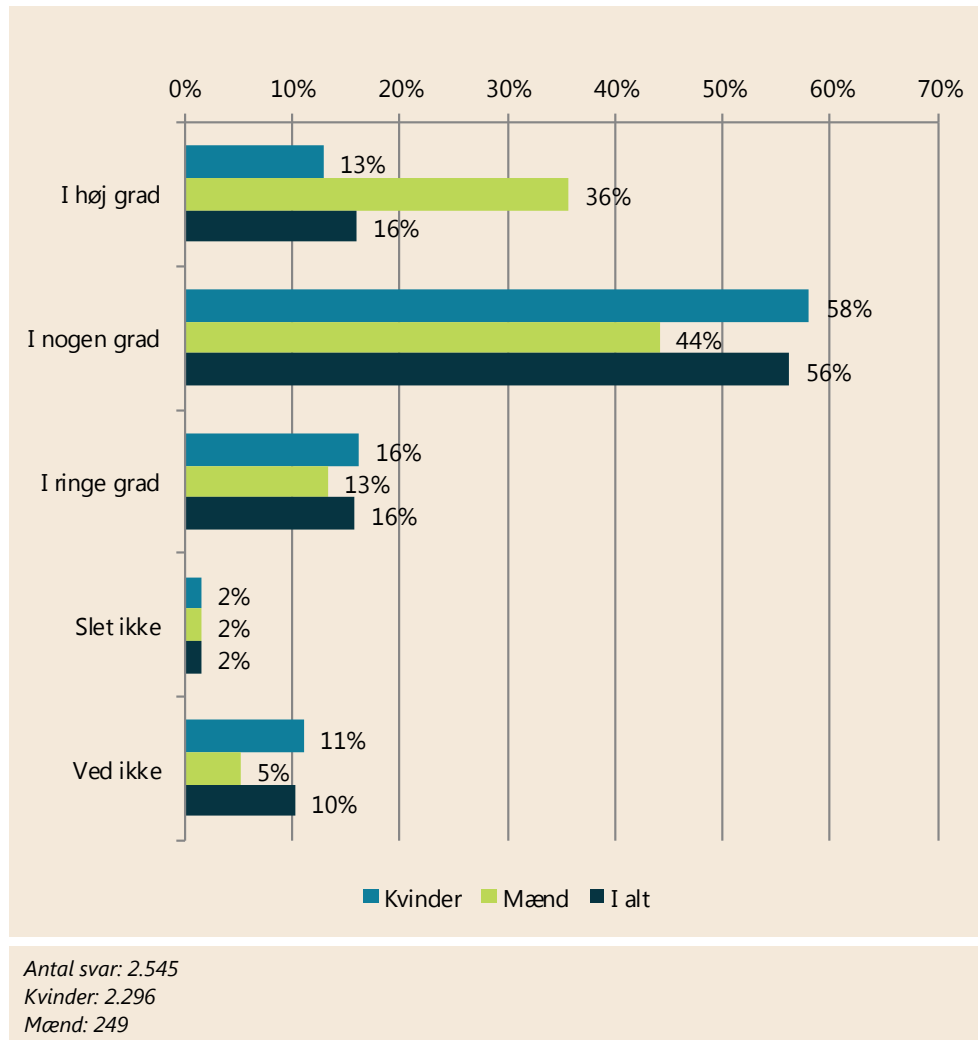
FOA har i perioden fra den 19. til 28. januar 2015 gennemført en undersøgelse blandt erhvervsaktive medlemmer af FOAs medlemspanel samt 4.002 tilfældigt udvalgte medlemmer fra FOAs pædagogiske sektor, som arbejder i dagplejen eller i daginstitutioner. I dette notat er svarene på de spørgsmål, som omhandlede ligestilling, beskrevet. Svarprocenten for undersøgelsen var 38.

Hovedkonklusioner:

- Flere kvinder oplever, at der ikke er ligestilling mellem kønnene: 16 procent af medlemmerne oplever, at der i høj grad er ligestilling mellem kønnene på det danske arbejdsmarked. Det gælder 36 procent af mændene, mens det til sammenligning kun gælder 13 procent af kvinderne. Næsten hver femte kvinde i FOA mener slet ikke eller i ringe grad, at der er ligestilling mellem kønnene.
- Kvinder fra Pædagogisk Sektor oplever i højere grad, at der er ligestilling: Blandt kvinderne er der flere fra Pædagogisk Sektor, sammenlignet med Social- og Sundhedssektoren, der i høj eller i nogen grad oplever, at der er ligestilling mellem kønnene.
- Forhold, der udgør de største problemer for ligestillingen: Medlemmerne blev spurgt hvilke forhold, de mener, udgør de største problemer for ligestillingen i Danmark i dag. Her kunne de vælge mellem 6 forskellige forhold og maksimalt sætte 3 krydser. Flest medlemmer valgte forholdene: "At kvindefag får lavere løn end mandefag", "Det kønsopdelte arbejdsmarked med kvindefag og mandefag", "Den lave andel af kvinder i topledelse i erhvervslivet" og "At en større del af barselsorloven ikke er øremærket til fædre".
- Kvindefag får lavere løn end mandefag: Tre ud af fire mener, at et af de største problemer for ligestillingen er, at kvindefag får lavere løn end mandefag. Det gælder for 8 ud af 10 af kvinderne og halvdelen af mændene.
- Det kønsopdelte arbejdsmarked: Mere end hver tredje mener, at det kønsopdelte arbejdsmarked med kvindefag og mandefag er et af de største problemer for ligestillingen i Danmark.
- Lav andel af kvinder i topledelse i erhvervslivet: Næsten hver fjerde mener, at den lave andel af kvinder i topledelse i erhvervslivet er et af de største problemer for ligestillingen i Danmark.
- Øremærket barsel til mænd: 2 ud af 10 mener, at et af de største problemer for ligestillingen i Danmark er, at en større del af barselsorloven ikke er øremærket til fædre. Mændene mener i højere grad, at det er en problematik sammenlignet med kvinderne. 2 ud af 10 af kvinderne og 3 ud af 10 af mændene mener således, at det er et af de største problemer for ligestillingen. Der er signifikant flere mænd under 40 år, sammenlignet med mænd over 40 år, der mener, at det er et problem.

Flere mænd end kvinder oplever, at der er ligestilling mellem kønnene

Figur 1 I hvilken grad oplever du, at der er ligestilling mellem kønnene på det danske arbejdsmarked?

Generelt svarer 16 procent, at der i høj grad er ligestilling mellem kønnene på det danske arbejdsmarked. Over halvdelen (56 %) oplever i nogen grad, at der er ligestilling mellem kønnene, 16 procent oplever det i ringe grad, og 2 procent svarer "Slet ikke". 1 ud af 10 (10 %) har svaret "Ved ikke" til spørgsmålet.

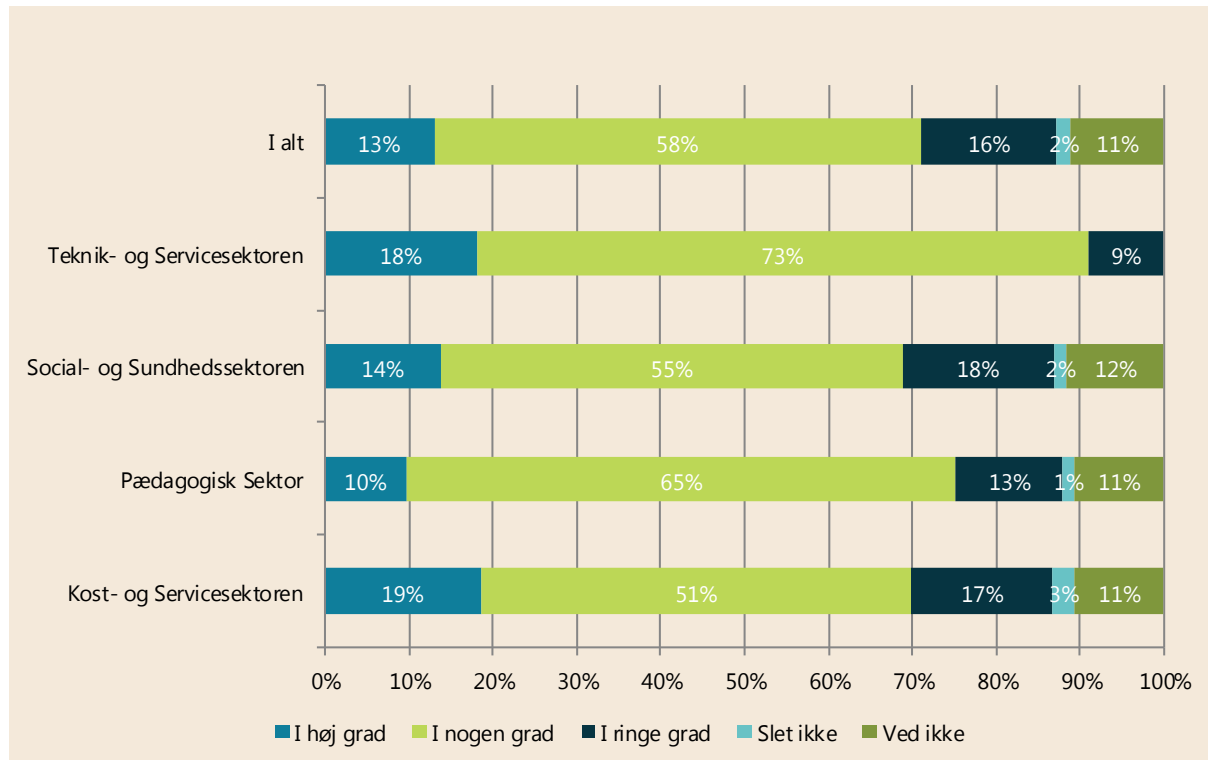
Der er dog stor forskel på svarene mellem mændene og kvinderne. Mens 36 procent af mændene oplever, at der i høj grad er ligestilling mellem kønnene på det danske arbejdsmarked, gælder det kun for 13 procent af kvinderne.

Det er undersøgt for både mænd og kvinder, om der er forskel på svarene fra medlemmer i de fire sektorer. For mænd er der ingen sikre forskelle, mens der for kvinder er sikre forskelle mellem Pædagogisk Sektor og Social- og Sundhedssektoren. Forskellene er præsenteret på næste side i figur 2.

Flere kvinder i Pædagogisk Sektor oplever, at der er ligestilling mellem kønnene

Figur 2 I hvilken grad oplever du, at der er ligestilling mellem kønnene på det danske arbejdsmarked?

Kun svar for kvinder er vist – Krydset med sektor

Antal svar: 2.182

Teknik- og Servicesektoren: 11, Social- og Sundhedssektoren: 1.032, Pædagogisk Sektor: 1.139, Kost- og Servicesektoren: 113

Kun forskellene mellem Pædagogisk Sektor og Social- og Sundhedssektoren er statistisk sikre.

Det fremgår af figur 2, at i alt 7 ud af 10 (71 %) af kvinderne har svaret, at de i høj eller nogen grad oplever, at der er ligestilling mellem kønnene på det danske arbejdsmarked. 13 procent svarer "I høj grad", mens 58 procent svarer "I nogen grad". 16 procent af kvinderne oplever i ringe grad, at der er ligestilling mellem kønnene på det danske arbejdsmarked. 2 procent har svaret "Slet ikke", og 11 procent ved det ikke.

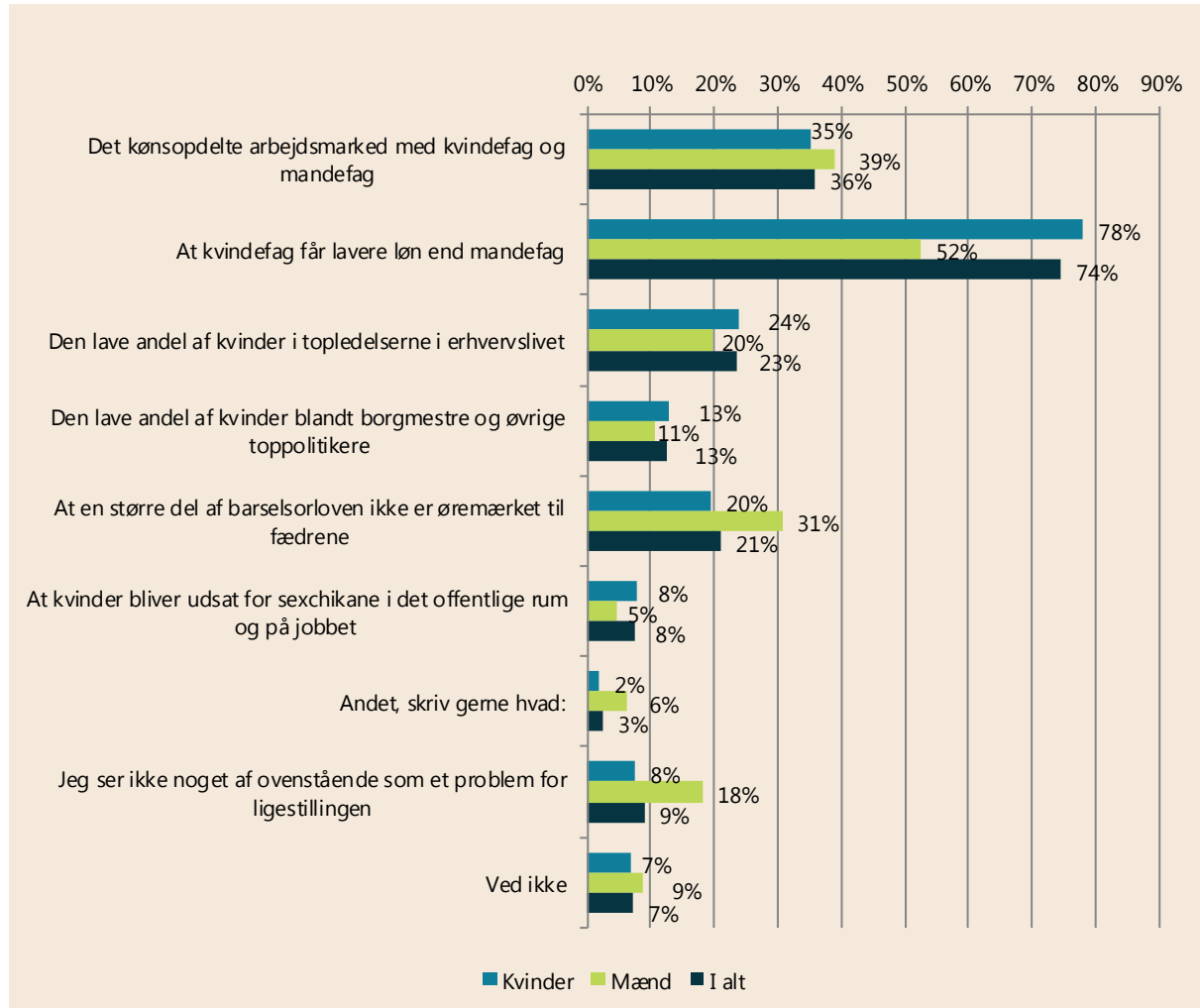
Den eneste sikre forskel mellem sektorerne findes ved at sammenligne kvinder fra henholdsvis Pædagogisk Sektor og Social- og Sundhedssektoren. Tre ud af fire (75 %) af kvinderne i Pædagogisk Sektor er i høj grad eller i nogen grad enige i, at der er ligestilling mellem kønnene på det danske arbejdsmarked. Det gælder til sammenligning for 7 ud af 10 (69 %) af kvinderne i Social- og Sundhedssektoren.

Øvrige forskelle i figuren er ikke statistisk sikre.

Medlemmerne mener, at det er et problem, at kvindefag får lavere løn end mandefag

Figur 3 Hvilke af følgende forhold udgør efter din mening de største problemer for ligestillingen i Danmark i dag?

Medlemmerne har kunnet sætte 3 krydser

Antal svar: 345 mænd og 2.182 kvinder.

Forskellene mellem mænd og kvinder er kun statistisk sikre for kategorierne "At kvindefag får lavere løn end mandefag" og "At en del af barselsorloven ikke er øremærket til fædre".

Af figur 3 fremgår det, at tre ud af fire (74 %) mener, at et af de største problemer for ligestillingen i Danmark i dag er, at kvindefag får lavere løn end mandefag. Det gælder for næsten 8 ud af 10 (78 %) af kvinderne og halvdelen (52 %) af mændene.

Derudover mener 36 procent af medlemmerne, at det kønsopdelte arbejdsmarked med kvindefag og mandefag er et af de største problemer for ligestillingen i Danmark. Forskellen mellem svarene fra mændene og fra kvinderne er ikke statistisk sikker for denne kategori.

2 ud af 10 (20 %) af kvinderne og 3 ud af 10 (31 %) af mændene mener, at et af de største problemer for ligestillingen i Danmark er, at en større del af barselsorloven ikke er øremærket til fædre.

Især yngre mænd: Det er et problem, at en større del af barselsorloven ikke er øremærket til fædrene¹.

Det er desuden undersøgt, om der er forskel på svarene fra medlemmer, der er henholdsvis over eller under 40 år. Nedenfor kommenteres resultaterne, men resultaterne er ikke illustreret i en figur.

Der er signifikant flere kvinder under 40 år, der mener, at det kønsopdelte arbejdsmarked med mandefag og kvindefag er et af de største problemer for ligestilling i Danmark i dag, når der sammenlignes med kvinder over 40 år.

Derudover er der signifikant flere mænd under 40 år, end over 40 år, der mener, at et af de største problemer for ligestillingen i Danmark er, at en større del af barselsorloven ikke er øremærket til fædrene.

Manglende ligeløn for lige arbejde

6 procent af mændene og 2 procent af kvinderne har svaret "Andet". Her har 65 medlemmer beskrevet, hvad de mener, udgør et problem for ligestillingen i Danmark i dag.

Tolv medlemmer beskriver på forskellig vis problematikken omkring manglende ligeløn mellem mænd og kvinder i det samme arbejde. To medlemmer skriver eksempelvis:

Den generelle tankegang – der bør slet ikke være lønforskelle for samme arbejdsindsats.

Mandlig omsorgsmedhjælper ansat på specialområdet

Der er ikke lige løn for lige arbejde.

Kvindelig køkkenmedarbejder ansat på specialområdet

I denne forbindelse beskriver flere medlemmer også, at mænd ofte er bedre til at forhandle løn, og derfor opstår der lønforskelle mellem kønnene.

At mænd i kvindefag let forhandler sig til høj løn, bare fordi de er mænd.

Kvindelig social- og sundhedsassistent ansat i behandlingspsykiatrien

¹ Bemærk: I de nye offentlige overenskomster pr. 1. april 2015 udvides farens øremærkede forældreorlov med 1 uge, så faren fremover har 7 ugers øremærket forældreorlov med løn.

Kvinder skal blive bedre til at forhandle egen løn.

Kvindelig dagplejer

Kvinderne er ikke gode nok til selv at gøre krav og være opmærksomme på de almindelige ting i overenskomsten.

Mand ansat i teknisk ledelse på en skole, rådhus, forvaltning eller lignende.

Værdsættelse af arbejde i typiske kvindefag

Flere af medlemmerne beskriver desuden, at de typiske kvindefag, som har med mennesker at gøre, ikke bliver værdsat nok sammenlignet med andre typer af arbejde. Det kan samtidig også være et problem for mændene, fordi det ikke giver den samme respekt for en mand, hvis han vælger et typisk kvindefag eller gerne vil tage barsel.

At man får mere for at passe maskiner end for at passe mennesker, med det ansvar det indebærer.

Kvindelig social- og sundhedshjælper ansat på et plejehjem/plejecenter eller aktivitetscenter

Det at have med mennesker at gøre bliver ikke værdsat.

Kvindelig social- og sundhedshjælper ansat på et plejehjem/plejecenter eller aktivitetscenter

At det ikke giver status for fædrene, når de vælger f. eks. barselsorloven eller en uddannelse til et job i kvindefagene.

Kvindelig dagplejer

Samtidig beskriver flere medlemmer også, at mændene lettere kan skabe respekt omkring dem selv i deres arbejde og lettere får lederstillinger:

Mænd bliver værdsat mere inden for vores fag end kvinder.

Kvindelig social- og sundhedsassistent ansat på et plejehjem/plejecenter eller aktivitetscenter

At mænd ikke behøver arbejde lige så meget som kvinder for at bevise deres værd (der hvor jeg er ansat).

Kvindelig servicemedarbejder ansat på et hospital/sygehus

At mænd i kraft af deres køn er foran i opløbet om lederstillinger i kvindefag (institutioner, socialrådgivere m.m.)

Kvindelig pædagogmedhjælper og FTR

At mændene ofte besidder nøglepositioner i vores fag.

Kvindelig social- og sundhedsassistent ansat på plejehjem/plejecenter eller aktivitetscenter

Mænd kan være mere udsatte i den offentlige sektor

To medlemmer beskriver dog også, at mænd kan være mere udsatte i den offentlige sektor:

I hjemmeplejen er der mange borgere, der ikke ønsker, at en mand skal hjælpe dem i deres eget hjem.

Kvindelig social- og sundhedshjælper ansat i hjemmeplejen

Mænd er mere udsatte i den offentlige sektor, f.eks. i børnehaver.

Mandlig omsorgsmedhjælper ansat i socialpsykiatrien, bostøtte, botilbud eller lignende

Metode

Indsamlingsperiode

Undersøgelsen blev gennemført i perioden fra den 19. til 28. januar 2015.

Indsamlingsmetode

Data er indsamlet via en spørgeskemaundersøgelse, hvortil deltagerne blev inviteret per mail. Der blev udsendt én påmindelse i indsamlingsperioden.

Målgruppen

Målgruppen for undersøgelsen var alle erhvervsaktive medlemmer i FOAs medlemspanel samt 4.002 tilfældigt udvalgte medlemmer fra FOAs pædagogiske sektor, som arbejder i dagplejen eller i daginstitutioner.

Antal besvarelser og svarprocent

I alt 2.621 medlemmer har deltaget helt eller delvist i undersøgelsen. 7.313 medlemmer blev inviteret til undersøgelsen på e-mail, hvoraf 382 e-mailadresser var uvirksomme. Den samlede svarprocent i undersøgelsen var 38.

Der blev inviteret 3.311 medlemmer fra FOAs medlemspanel, hvoraf 1.820 svarede helt eller delvist. 50 e-mailadresser var uvirksomme. Svarprocenten var 56 i denne gruppe.

Der blev også inviteret 4.002 tilfældigt udvalgte medlemmer fra FOAs pædagogiske sektor, som arbejder i dagplejen eller i daginstitutioner, hvoraf 800 svarede helt eller delvist. 332 e-mailadresser var uvirksomme. Svarprocenten var 22 i denne gruppe.

Vægtning af data

Svarene i notatet er vægtet for køn og sektor.